

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsnämnden

BeslutHandläggare:
Tuomo Niemelä

26-punktsplan för fler Uppsalabor i jobb 2019-2022

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta att

att godkänna upprättat förslag till plan för att minska andelen uppsalabor med försörjningsstöd till max fyra procent under mandatperioden,

att följa upp och återrapportera resultatet av arbetet till nämnden i samband med verksamhetsuppföljningen per delår (april, augusti) samt helår

Sammanfattning

Under 2018 var ca fem procent av uppsalaborna i behov av kommunens stöd för sin försörjning. Uppsala har under flera år på 2010-talet legat i nivå med riket när det gäller andelen invånare i behov av ekonomiskt bistånd. I jämförelse med liknande kommuner och övriga storstäder har Uppsala haft en betydligt lägre andel invånare med bistånd. Trenden i jämförbara kommuner och övriga storstäder är nedåtgående medan Uppsala från 2016 har en ökande andel av befolkningen i behov av stöd. Kostnaden för ekonomiskt bistånd 2019 är prognostiserat till ca 400 mnkr.

Ökningen, både i andel biståndsmottagare av befolkningen samt kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd, föranledde nämnden att ge förvaltningen uppdraget att återkomma med en plan för att bryta utvecklingen.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan och budget 2019 beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2019-2021. Verksamhetsplanen visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de inriktningsmål och uppdrag som fullmäktige har beslutat om. Till verksamhetsplanen förde arbetsmarknadsnämnden in ett nämndmål: Andel av Uppsalas invånare som mottagit ekonomiskt bistånd ska minska till max fyra procent.

I samband med att arbetsmarknadsnämnden antog verksamhetsplan för 2019 gavs uppdrag till förvaltningen att återkomma till nämnden med en plan för att minska

andelen uppsalabor i behov av ekonomiskt bistånd till max fyra procent av befolkningen under mandatperioden.

Upprättad plan löper över innevarande mandatperiod och följs upp och återrapporteras till nämnd i samband med delårs- och helårsbokslut.

Förvaltningen har under våren arbetat med målgruppsanalys. Målet om fyra procent syftar inte enbart till att sänka andelen biståndsmottagaren utan även till att sänka kommunens kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd. Arbetet med analys, framtagande av aktiviteter och prioriteringsförslag har skett brett i förvaltningen där förslag och idéer inhämtats från såväl medarbetare som chefer i olika forum. För att möta de behov som analysen påvisar föreslår förvaltningen att nämnden framgent har ett fördjupat fokus på stöd till personer som har svårt att nå egen försörjning på egen hand och missgynnas i samhället. Utöver det ska ett tydligt fokus riktas på att få ner de totala kostnaderna och antalet individer med försörjningsstöd.

Detta förväntar sig förvaltningen nås genom fokus på följande målgrupper:

- Barnfamiljer där föräldrarna/föräldern studerar sfi
- Utrikesfödda kvinnor och kvinnor i etablering/SFI
- Personer som inte får något stöd av Arbetsförmedlingen
- Personer nära arbetsmarknaden, gör progression i sina studier.

Ett fördjupat fokus enligt ovan överensstämmer med övriga styrdokument/handlingsplaner som nämnden ska svara an mot. Detta fokus möter både målet om att sänka andelen biståndsmottagare som kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Ansaret för arbetsmarknadspolitiken vilar på staten och kommunen har en kompletterande roll. Aktiviteterna i planen syftar till att säkerställa att kommunen fullt ut nyttjar de insatser som Arbetsförmedlingen har och kompletterar med insatser där uppsalabor utanför arbetsmarknaden inte har tillgång till arbetsförmedlingens utbud.

Planens innehåll

Planen omfattar totalt 26 punkter inom följande områden:

Vuxenutbildning

Etablering

Arbetsmarknadsinsatser

Civilsamhället

Extern finansiering

Ekonomiskt bistånd

Utveckling och effektivisering

Relationer till övriga myndigheter och förvaltningar

Statens ansvar för arbetsmarknadspolitik och etablering

Konsekvenser för barn/elever

Förslaget till plan har positiv påverkan på barn i familjer med ekonomiskt bistånd genom att de prioriteras i arbetet och ges ett utökat stöd när behov identifieras. En snabbare återgång till eller etablering på arbetsmarknaden för föräldrar och därigenom en egen försörjning för hushållet är bra för alla hushållsmedlemmar. För elever i studier ger förslagen en snabbare genomströmning i studier och större möjligheter till annan insats om det inte sker progression i studierna. Detta ska förkorta individens behov av ekonomiskt bistånd.

Konsekvenser för jämställdheten

Planen innehåller förslag som syftar till att tydliggöra och stödja makar i deras solidariska försörjningsansvar. Planen innehåller även aktiviteter som stärker individens egenmakt och beslutskompetens att kunna göra välgrundade framtida val vilket kan bidra till ökad jämställdhet.

Konsekvenser för näringslivet

Aktiviteter i detta förslag har en positiv påverkan på näringslivet genom att nämnden via upphandling ökar samarbetet med externa leverantörer. Andra aktiviteter syftar till att öka samarbetet med arbetsgivare för deras kompetensförsörjning och utvecklingen av jobb där kommunen inledningsvis stödjer individen för att avlasta arbetsplatsen.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen plan syftar till att sänka kommunens kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd och genom att få ut fler uppsalabor i arbete ökar antalet skattebetalare.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
Aktivitetsplan

Handläggare:
Tuomo Niemelä

26-punktsplan för fler uppsalabor i jobb 2019-2022

I arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan 2019 är nämndmål: ”Andel av Uppsalas invånare som mottagit ekonomiskt bistånd ska minska till max 4 procent” centralt. I samband med att nämnden antog verksamhetsplanen gavs uppdrag till förvaltningen att upprätta en plan för att minska andelen uppsalabor i behov av ekonomiskt bistånd till max fyra procent av befolkningen under mandatperioden.

För att möta de behov som uppsalabor med ekonomiskt bistånd har sätts fokus på särskilt stöd till personer som har svårt att nå egen försörjning på egen hand och missgynnas i samhället. Planens aktiviteter ska även ha ett tydligt fokus på att sänka de totala kostnaderna och antalet individer med försörjningsstöd.

Förvaltningen ska i arbetet med planen särskilt uppmärksamma följande målgrupper:

- Barnfamiljer där föräldrarna/föräldern studerar sfi
- Utrikesfödda kvinnor och kvinnor i etablering/sfi
- Personer som inte får något stöd av Arbetsförmedlingen
- Personer nära arbetsmarknaden, gör progression i sina studier.

Ett fördjupat fokus på målgrupper enligt ovan överensstämmer med övriga styrdokument/handlingsplaner som nämnden ska svara an mot. Detta fokus möter både målet om att sänka andelen biståndsmottagare som kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Ansvaret för arbetsmarknadspolitiken vilar på staten och kommunen har en kompletterande roll. Aktiviteterna ska säkerställa att kommunen fullt ut använder de insatser som Arbetsförmedlingen har och själv kompletterar med insatser där uppsalabor utanför arbetsmarknaden inte har tillgång till arbetsförmedlingens utbud.

Planens innehåll

Planen omfattar totalt 26 punkter inom följande områden:

Vuxenutbildning

Etablering

Arbetsmarknadsinsatser

Civilsamhället

Extern finansiering

Ekonomiskt bistånd

Utveckling och effektivisering

Relationer till övriga myndigheter och förvaltningar

Statens ansvar för arbetsmarknadspolitik och etablering

Planens förväntade effekt och besparing:

Andelen biståndsmottagare minskar med en (1) procentenhet vilket motsvarar ca 2100 personer utifrån 2018-års volymer. Teoretiskt sett frigör minskningen ca 40 mnkr (vid helårseffekt).

Aktivitetsplan

Aktivitet	Ansvarig	Bedömd effekt	Enligt plan	Delvis enligt plan	Avviker från plan	Kommentar vid avvikelse
Studierelaterade aktiviteter						
1. Alla elever på komvux har en individuell studieplan med uppgifter om den enskildes utbildningsmål och planerad omfattning av studierna. Regelbunden uppföljning och revidering av planen sker under rektors ansvar. Utveckla validering mot betyg.	Rektor SYV	Ökad genomströmning. Kortare tid med bistånd.				
2. Inrätta heltidsplanering, 30-40 h per vecka, för elever inom sfi som behöver kompletterande arbetsmarknadsinsats.	VUX, AMA, S-EB	Förkortad bidragstid. Snabbare etablering och egen hållbar försörjning				

3.	Alla elever på sfi har ett bortre datum som är satt till max tre år efter studiestart. Avstämningssamtal genomförs löpande och stöd ges efter en ramtid för vad som är normalt att läsa på sfi.	Rektor, AMA	Rätt studieform/ insats ger snabbare väg till jobb.				
4.	Elever som inte har tillräcklig progression eller förutsättningar att tillgodogöra sig kursmål och kursinnehåll skrivs ut från sfi och ges arbetsmarknadsinsatser och/eller kommunikativ svenska med strävan att det kan ges på heltid.	Rektor, AMA	Rätt studieform/ insats ger snabbare väg till jobb.				

5. Upparbetade extratjänstplatser kan nyttjas för arbetsmarknadsanställningar och språkpraktik.	AMA, VUX	Färsk arbetslivserfarenhet för att kunna ta steg mot reguljärt arbete.				
6. Utrikesfödda kvinnor med bristande språkkunskaper i svenska och ingen eller låg etablering på arbetsmarknaden erbjuds kommunikativ svenska, anpassade utbildningsinsatser, praktik etc med strävan mot heltidsplanering. Där behov identifieras, ges stöd av multikompetent team (Fokus familjen).	VUX, AMA, S-EB	Ökad jämställdhet. Positiv förebild för familjen. Normalisering att båda parter i hushållet bidrar till försörjningen.				
7. Samhällsorienteringskursen ges med ett tydlig arbetsmarknads- och utbildningsfokus. Grundläggande kunskaper om arbetsliv, arbetsmarknad och entreprenörskap kan även ges via orienteringskurs.	VUX SYV	Ökad kunskap och orientering om arbetsmarknaden för väl underbyggda framtida val.				
8. Avvikelse från heltidsplaneringen rapporterar vuxenutbildningen till ansvarig arbetsmarknadssekreterare/ socialsekreterare.	VUX, S-EB	Närvaro ökar genomströmningen och förkortar tiden i studier, snabbare etablering. Sänkta kostnader				

		för vuxen- utbildningen och utbetalt bistånd.				
9. Inrätta en studiefinansieringskoordinators- tjänst	VUX	Kontroll att alla möjliga ersättningar sökts.				

Arbetsmarknadsrelaterade aktiviteter						
Aktivitet	Ansvarig	Bedömd effekt	Enligt plan	Delvis enligt plan	Avviker från plan	Kommentar vid avvikelse
10. Utvecklat arbete med självskattning - personer som anger arbetslös i ansökan direktanvisas till arbetsmarknadsinsatser.	S-EB, AMA	Ökad egenmakt. Ökad genomströmning. Snabbare aktivering för återgång till jobb.				
11. Alla individer med orsakskod arbetslös inom försörjningsstöd ska vara anmälda på arbetsförmedlingen.	S-EB, AMA	Ökad genomströmning. Snabbare aktivering för återgång till jobb.				
12. Förvaltningen arbetar fram fler jobbspår och kombinationsutbildningar i samverkan med Arbetsförmedlingen, branschen	UJC	Större urval av insatser för att möta de behov och för- utsättningar som individen och				

och övriga aktörer för att möta kompetensförsörjningsbehov.		arbetsmarknaden har. Snabbare genomströmning och snabbare väg till egen försörjning. Bidrar till kompetensförsörjningen.				
13. Inrätta en funktion som specialiserar sig på arbetsförmedlingens utbud och säkerställer att nämndens målgrupper får del av de insatser de kvalificerar sig för.	AMA	Rätt insats. Förkortad biståndstid.				
14. Utnyttja hela arbetsmarknadsområdet (Mälardalen) och branscher med arbetskraftsbrist för matchning av målgrupperna.	AMA	Ökar möjligheterna till jobb för personer med svag ställning på arbetsmarknaden.				

15. Arbetsmarknadsinsatser upphandlas i större omfattning för att möta identifierade behov som externa leverantörer kan lösa.	AMA	Snabbare återgång/inträde på reguljära arbetsmarknaden. Tillgodoser identifierade behov snabbare genom upphandlingsmodellen. Sänker kommunens kostnader för utbetalt bistånd.				
16. Internt kommunalt samarbete prioriteras inom egenregion och det som är möjligt lämnas ut på uppdrag till externa leverantörer i det dynamiska upphandlingssystemet.		Breddat utbud av insatser.				

17. Vuxteamet arbetar avdelningsövergripande, även coachande för elever och individer i arbetsmarknadsinsatser.	UJC	Ökat stöd till individ och arbetsplats. Tryggare för arbetsgivare att ta emot personer när kommunen finns som stödjande part.				
18. Nämndens framtida stöd till och eventuella partnerskap med civilsamhället ska ha en tydlig arbetsmarknadsinriktning.	AMA	Ökad genomströmning och snabbare väg till egen försörjning. Minskade kostnader för kommunen.				

Stödjande aktiviteter och myndighet						
Aktivitet	Ansvarig	Bedömd effekt	Enligt plan	Delvis enligt plan	Avviker från plan	Kommentar vid avvikelse
19. Anknyttande familjer till ensamkommande ungdomar, placerade i Uppsala, med annan hemkommun, ges inte stöd för tillfälligt boende utan hänvisas till ansvarig kommun.	S-EB, Boendeenheten, SCF	Minskade kostnader för kommunen.				
20. Anknyttande familjer till ensamkommande som bor i tillfälligt boende får max fyra månaders rådum för att lösa sin boendesituation.	S-EB Boendeenheten, SCF					

Extern finansiering						
Aktivitet	Ansvarig	Bedömd effekt	Enligt plan	Delvis enligt plan	Avviker från plan	Kommentar vid avvikelse
21. Möjliga externa medel ansöks från ESF, Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet m fl	U & P, AMA	Ökad finansiering, kvalitet och förstärkning av kärnverksamheten.				

Utvecklingsaktiviteter						
Aktivitet	Ansvarig	Bedömd effekt	Enligt plan	Delvis enligt plan	Avviker från plan	Kommentar vid avvikelse
22. Resurser som frigörs i samband med verksamhetsutveckling och effektiviseringar ska i större omfattning gå till insatser och ökad kvalitet, ej förvaltning.	Ledning	Minskade förvaltningskostnader ger mer resurser till insatser.				
23. Förvaltningen är agil och anpassar organisationen till förändrade förutsättningar. Förvaltningens processer är effektiva och möjliggör en snabb genomströmning.	Ledning	Ökade möjligheter att omfördela resurser. Kulturförändring mot nytänkande och innovativa lösningar utan att tillföra ökade medel. Snabbare genomströmning.				
24. Arbetsmarknads- och utbildningsfokus är implementerat i hela förvaltningen. Utbildningsfokus innebär att utbildning generellt sett alltid ska vara en del av en individs planering och väg mot egenförsörjning.	Ledning	Hållbar försörjning, väl underbyggda beslut för studie- och yrkesval (skolans demokratiuppdrag). Vidgade perspektiv och utmaningar				

		stärker individen.				
--	--	--------------------	--	--	--	--

25. Öka tydligheten i förvaltningens roll i ansvaret mellan förvaltningarna, myndigheter och övriga aktörer. Vi ska inte kompensera det som tillhör andras ansvar.	Ledning	Lägre kostnader. Tydlighet i ansvar. Vi värnar kärnuppdraget lägger resurser på det som är vårt ansvar.				
26. Tillskriva Arbetsmarknadsdepartementet, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och Landsting med förändringsförslag inom: • Initialt ekonomiskt bistånd ("glappet") i väntan på etableringsersättning. • Etableringsersättning • Jobbstimulans • Individanpassat försörjningsstöd En ytterligare skrivning ska senare författas kring ensamkommande barn och anknyttande familjer.	Ledning					